

молодих людей. Також близько 5% всіх туристів (11% молоді) відпочивають з дітьми, проте не повними сім'ями. В переважній більшості це молоді мами. Кількість таких туристів майже однакова з кількістю відпочиваючих, які приїжджають компаніями друзів. Щоліта клієнтами фірми є 5-6 молодих людей, які відпочивають з неповнолітніми дітьми та своїми батьками. Тобто щороку, кількість туристів до 35 років, що відпочивають зі своїми дітьми в середньому становить майже половину – 49,2%. Це дуже важливий показник для держави, адже дійсно молоді батьки дбають про здоров'я своїх дітей і проводять відпочинок біля моря саме для оздоровлення підростаючого покоління.

Що стосується туристів до 35 років, які відпочивають без дітей, то тут переважають молоді пари, 8% від всіх відпочиваючих за сезон, або 22,7% всієї молоді. Несімейні компанії друзів чи родичів складають лише 5% всіх туристів, при чому їх число у різні роки досить не стабільне і важко судити, від чого залежить кількість таких подорожуючих. Крім того, ми звернули увагу, що серед цього контингенту відпочиваючих майже немає постійних клієнтів. Це збігається із загальними маркетинговими дослідженнями, проведеними на території України. Найменшою ж категорією серед молоді до 35 років є туристи, що відпочивають з батьками, до 3% від всього туристичного потоку.

Проведений аналіз на прикладі статистичної інформації туристичної фірми м. Луцька дає змогу стверджувати, що молоді люди – одніз найчисленніших клієнтів ринку туристичних послуг та найбільший його сегмент, враховуючи демографічні критерії. Їх частка становить в середньому 34% від загальної кількості туристів. Крім того, дуже важливим фактом є те, що майже 50% молоді до 35 років відпочивають біля моря зі своїми дітьми.

Список використаних джерел:

1. Про внесення змін до ст. 1 Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні»: Закон України від 23.03.2004 р. № 1659-IV // Офіційний вісник України. – 2004. – № 15. – Ст. 1028-1029.
2. Сучасні різновиди туризму : навч. посіб. / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. – К.: Знання, 2011. – 334 с.

Козак Т.І.

аспірант,

Львівський національний університет імені Івана Франка

ТЕРИТОРІАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ ВПЛИВУ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Аналіз територіальних відмінностей впливу політичних партій здійснено на прикладі Львівщини, враховуючи варіативність її природних, економічних та соціально-політичних характеристик. Тут зосереджена приблизно п'ята частина виборчого потенціалу країни. Політична унікальність регіону полягає в

традиційно високому рівні підтримки електоратом правих політичних сил. Тому на парламентських і президентських виборах виборці голосували в основному за проукраїнські партії або політиків. Про це свідчать результати на попередніх виборах [1]. Очевидно, що на місцевому рівні закладаються основи суспільно-політичного становища, які визначатимуть територіальну структуру держави.

Актуальність політико-географічного дослідження полягає у необхідності розробки збалансованих моделей територіальної партійно-політичної системи України, що нівелюватимуть регіонально-політичні суперечності. Отже, розуміння особливостей впливу політичних партій даної області допоможе зрозуміти специфіку впливу політичних партій усіх регіонів.

Згідно даних обласного управління юстиції станом на 2015 р. у Львівській області зареєстровано 142 політичні партії із 297 загалом створених в Україні [2]. За результатами місцевих виборів 2015 р. такі політичні партії як БПП Солідарність, Об'єднання «Самопоміч», ВО «Свобода» одержали явну перевагу над іншими з точки зору популярності серед мешканців області. Загалом в місцевому політикумі буде представлений широкий спектр політичних партій. Депутатський корпус львівської міської ради становить 64 депутати, а обласної ради – 84 депутати. У міській раді найбільше депутатів отримала політична партія Самопоміч – 24, БПП Солідарність – 10, Свобода – 8, Громадянська позиція – 7, Народний контроль – 6, УКРОП – 5, Українська галицька партія – 4. За даними міської ТВК, з 64 новообраних депутатів лише 14 були депутатами попередньої каденції, тому львівська міськрада оновилася на 78%. У новообраній Львівській обласній раді буде 9 фракцій. Найбільше депутатів матиме БПП Солідарність – 20, Самопоміч – 14, Свобода – 12, Батьківщина – 9, Громадянська позиція – 8, УКРОП – 6, Радикальна партія, Народний контроль та Народний рух України матимуть по п'ять депутатів. Позитивні зміни відбулись у статево-віковій структурі депутатського корпусу, адже зросла частка осіб жіночої статі, зменшився середній вік депутатів. Здебільшого виборці продемонстрували стабільність в обранні керівників сільських, селищних та місцевих рад. Для прикладу, в Жовківському районі серед 45 місцевих рад у 29 – обрано чинних голів, а у 16 – нових. Позитивним моментом стало скорочення депутатського корпусу Жовківщини до 45 депутатів, адже раніше він складався із 90 представників (45 від громад та 45 від політичних партій).

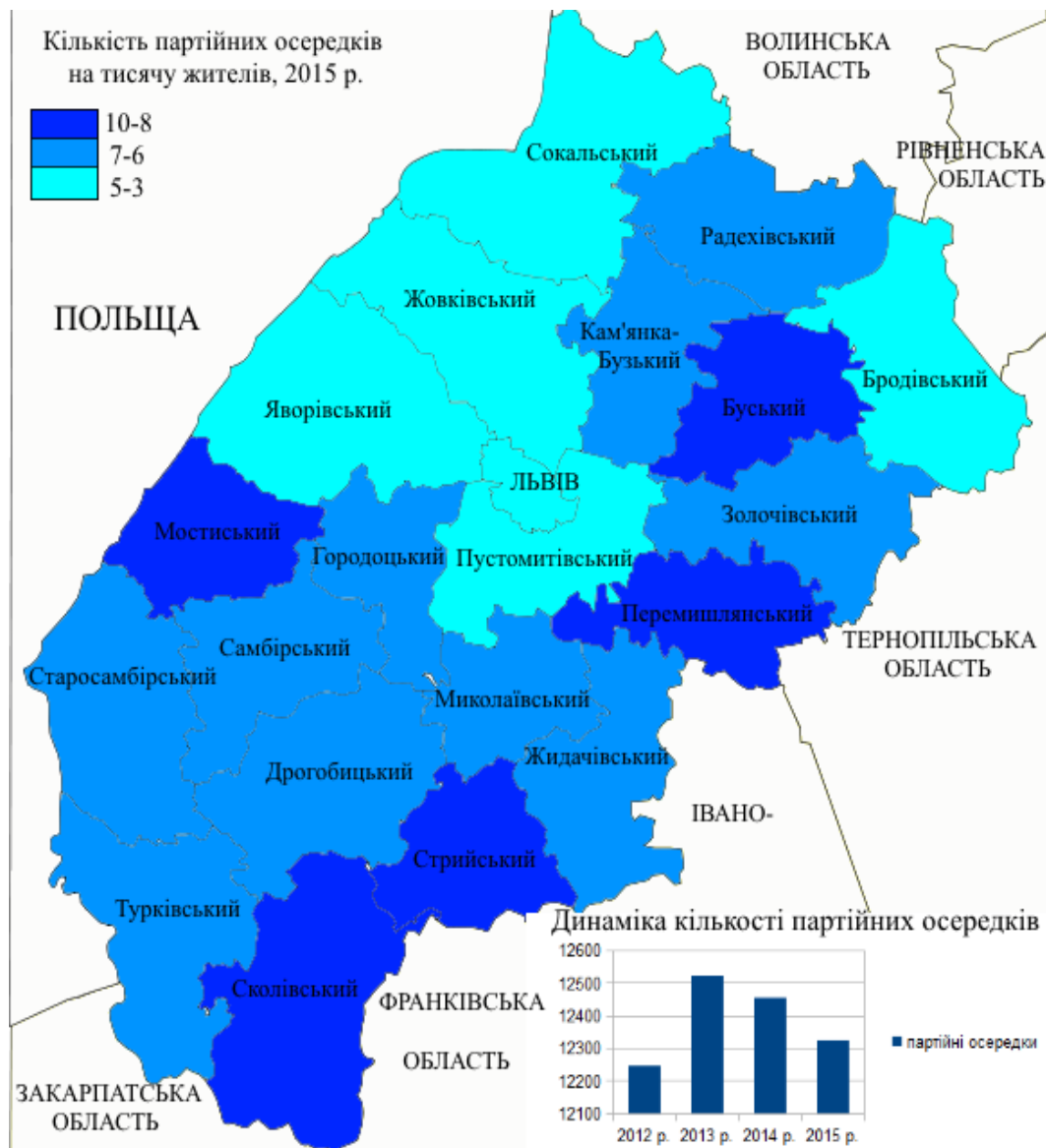
З точки зору співвідношення партійної приналежності керівництва місцевих органів державної влади та партійної ситуації у місцевих радах Львівська область у 2010-2015 рр. продемонструвала кілька варіантів. За час свого правління Віктор Янукович призначив на Львівщину аж п'ятьох голів обласної державної адміністрації, які були позапартійними, представниками або симпатиками Партії регіонів. За час правління Петро Порошенко призначив на Львівщину уже трьох голів, двоє із них представляли ВО «Свобода», діючий голова очолював обласний осередок пропрезидентського БПП Солідарність (після обрання на посаду депутата обласної ради написав заяву про складання депутатських повноважень, щоб не суміщати посади). Досить часті зміни

керівників ЛОДА вказують на процеси нестабільності політичного середовища. У Львівській обласній раді протягом 2010-2015 рр. також відбулося ряд змін. Її очільниками були два представники ВО «Свобода», що прийшли на зміну керівнику із досить мінливою політичною орієнтацією. На даний момент керівником обласної ради є член БПП Солідарність, а його заступниками стали представники Самопомічі та Громадянської позиції. Львівський мер є керівником політичної партії Самопоміч. Щодо територіальної диференціації районних осередків партійних структур (див. рис.), то найбільша їх концентрація у Перемишлянському, Мостиському, Сколівському, Стрийському, Буському (10-8,2 од./тис.ос.) районах, а найменша у Пустомитівському, Яворівському, Жовківському (3,2-4,7 од./тис.ос.) районах. Динаміка кількості партійних осередків Львівщини вказує на їх зменшення, адже зростає рівень політичної недовіри населення, чимало політичних сил об'єдналося. Своєрідні сплески активної діяльності осередків політичних партій тісно корелюються із роками виборів. Важливим показником партійної впливовості є депутатський склад районних рад. У Львівській області це число варіюється від 34 до 47 осіб (Городоцький та Дрогобицький район). Вважаємо, що в Дрогобицькому районі така кількість депутатів виправдана кількістю населення, чого не можна сказати про Городоцький район. Владні інститути на місцях середньостатистично формують 8-9 партій. Найбільша кількість політичних партій (по 10) простежується в районній раді Перемишлянського, Сокальського районів, а найменша (по 7) в районній раді Бродівського, Жидачівського, Мостиського, Стрийського, Яворівського районів.

Парламентські партії (БПП «Солідарність», Об'єднання «Самопоміч», ВО «Батьківщина», Радикальна партія) значну виборчу підтримку одержали в Жовківському, Пустомитівському, Самбірському, Золочівському, Стрийському, Мостиському районах, а не значну в Старосамбірському, Жидачівському, Турківському районах. Альтернативою цим партіям на локальному рівні є ВО «Свобода», Громадянська позиція, Народний рух України, УКРОП, Народний контроль.

Загалом під час досліджуваного історичного зрізу відбулося часткове переформатування політичних сил Львівщини. Уподобання населення суттєво не змінилися, вони, здебільшого, мають стійкий характер політичних симпатій на користь національно-демократичних сил. Така політична сила, як Партія регіонів взагалі самоліквідувалась після лютого 2014 р. скомпроментувавши себе на загальнонаціональному рівні. Виявлено, що сфера впливу ВО «Свобода», Фронту змін, ВО «Батьківщини» значно звужується на користь БПП Солідарність, Самопомічі, Громадянської позиції. Простежується тенденція щодо електоральної пасивності виборців, відповідно вплив політичних інституцій Львівської області є мізерним.

Отже, в результаті дослідження доведено, що політичні партії є своєрідними координаторами регіонального розвитку, адже мають вагомий вплив на територіальну організацію суспільства.

Рис. Територіальні відмінності поширення осередків політичних партій

Побудовано автором за даними [3]

Список використаних джерел:

1. Центральна виборча комісія України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cvk.gov.ua>
2. Головне територіальне управління юстиції у Львівській області. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.just.lviv.ua>
3. Головне управління статистики у Львівській області. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lv.ukrstat.gov.ua>